BELEIDSPLAN 2023-2026

Bibliotheken Noord Fryslân

Oktober 2022

de Bibliotheek
Noord Fryslân

Inleiding

U leest het beleidsplan 2023-2026 van Bibliotheken Noord Fryslân (BNF). In de afgelopen beleidsperiode (2019-2022) heeft de bibliotheek een grote stap gemaakt naar haar nieuwe rol als maatschappelijk educatieve bibliotheek.

Dat betekent dat we actief zijn in het bevorderen van leesplezier en de preventie van laaggeletterdheid vanaf het consultatiebureau tot en met groep 8 in het basisonderwijs en we zetten stappen richting het voortgezet onderwijs en mbo.

Daarnaast hebben we in al onze vestigingen een Informatiepunt Digitale Overheid (IDO), we bieden digitale spreekuren aan en cursussen voor het werken met de computer. In twaalf van onze veertien vestigingen is er een Digi-Taalhuis, in samenwerking met het Friesland College. Daar ondersteunen we inwoners die moeite hebben met lezen, schrijven en digitale vaardigheden.

Uiteraard hebben we nog steeds een actuele collectie boeken en e-books voor jong en oud en laagdrempelige vestigingen waar iedereen welkom is, voor een krant, een tijdschrift of een praatje met een kopje koffie.

De komende jaren brengen we focus aan, wat doen we wel, wat doen we niet en wat we wel doen, doen we goed en altijd met partners. Want de bibliotheek heeft ambitie. Niet alleen uw lokale bibliotheek, maar ook landelijk is er een stip op de horizon gezet: alle Nederlandse bibliotheken samen willen 8 miljoen inwoners betrekken bij de bibliotheek (dat zijn er nu 4 miljoen). En die 8 miljoen mensen hoeven niet allemaal lid te zijn, wij willen zoveel mogelijk inwoners van dienst zijn. Op welke manier dan ook!

Dit beleidsplan is voor vier jaar, maar de afgelopen vier jaar is gebleken dat het vrijwel onmogelijk is om voor zo'n lange periode te plannen. Daarom verkennen we in dit beleidsplan de horizon voor vier jaar en maken we concrete plannen voor twee jaar. Over twee jaar, voorjaar 2024, kijken we opnieuw naar onze keuzes en actualiseren wij deze voor de jaren 2025 en 2026. Zo kunnen we beter inspelen op wat er in Noord-Fryslân gebeurt en welke bijdrage wij als bibliotheek hieraan kunnen leveren.

Zo leest u dit beleidsplan

In hoofdstuk 1 van dit beleidsplan wordt de omgeving van de bibliotheek verkend. Wat is de wettelijke taak van de bibliotheek en hoe ontwikkelt deze zich? Ten behoeve van dit beleidsplan hebben we onderzoek gedaan bij klanten, bezoekers, medewerkers en partners. Dit onderzoek wordt nader toegelicht. En tenslotte hebben we gekeken naar de coalitieakkoorden die in het voorjaar van 2022 worden gesloten. Welke bijdrage kan de bibliotheek leveren aan de doelstellingen van de gemeente?

In hoofdstuk 2 worden de keuzes van BNF benoemd en wordt toegelicht waarom deze keuzes worden gemaakt. In de daaropvolgende hoofdstukken worden deze nader uitge-werkt en de plannen voor de komende twee jaar toegelicht. Tenslotte worden de voorwaarden benoemd waaraan voldaan moet worden om dit beleidsplan succesvol uit te voeren.

[redacted]
Directeur/bestuurder
oktober 2022

Inhoud

1. Kaders voor beleidsplan 2023-2026 4

1.1. Bibliotheekwet en landelijke ontwikkelingen 4

1.2. Enquête en onderzoek naar trends in Noord Fryslân 4

1.3. Wat willen onze opdrachtgevers, de gemeenten? 5

2. Keuzes van BNF voor de periode 2023 -2026 6

3. Geletterde samenleving 7

3.1. Preventie van laaggeletterdheid 7

3.2 Bestrijding van laaggeletterdheid 8

4. Participatie in de informatiesamenleving, digitale inclusie 9

5. Een leven lang ontwikkelen 10

6. De robuuste lokale bibliotheek 11

7. Meertaligheid en Frysk 12

8. Voorwaarden voor het uitvoeren van het beleidsplan 14

8.1. Samenwerking 14

8.2. Dappere keuzes 14

8.3. Impactmeting 14

8.4. Medewerkers 14

8.5. Vrijwilligers 14

8.6. Marketing en Communicatie 14

8.7. Financiën 15

Samenvatting beleidsplan 2023 - 2026 16

Gearfetting beliedsplan 2023 - 2026 17

Policy Plan 2023 - 2026 Summary 18

Literatuurlijst 19

1. Kaders voor beleidsplan 2023-2026

Deze drie kaders zijn leidend voor dit beleidsplan:

01	De Wet Stelsel Openbare Bibliotheken en de landelijke en provinciale ontwikkelingen;
02	Het onderzoek naar de belangrijkste trends voor Bibliotheken Noord Fryslân;
03	Het gemeentelijk beleid, benoemd in de coalitieakkoorden die in 2022 afgesloten zijn, voor de periode 2022-2026.

Hieronder worden deze drie kaders verder toegelicht.

1.1. Bibliotheekwet en landelijke en provinciale ontwikkelingen

In 2015 is de Wet Stelsel Openbare Bibliotheken van kracht geworden. Deze wet noemt vijf taken voor de bibliotheek:

- Het ter beschikking stellen van kennis en informatie;
- Bieden van ontwikkeling en educatie;
- Bevorderen van lezen en kennis laten maken met literatuur;
- Organiseren van ontmoeting en debat;
- Kennis laten maken met kunst en cultuur.

Na vier jaar is de wet geëvalueerd en op basis daarvan is een convenant gesloten door de verschillende partijen op landelijk, provinciaal en lokaal niveau, door het Ministerie van OCW, het IPO en de VNG en vanuit het werkveld van de bibliotheek door de Koninklijke Bibliotheek (KB), de samenwerkende provinciale ondersteuningsinstellingen Nederland (SPN) en de Vereniging van Openbare Bibliotheken (VOB).

In dit convenant zijn drie maatschappelijke opgaven vastgelegd waaraan de betrokken partijen de komende jaren gezamenlijk zullen werken: het bevorderen van geletterdheid en leesplezier, de inzet op digitale inclusie en digitaal burgerschap en het opzetten van het nieuwe landelijke programma Leven Lang Ontwikkelen. Om die doelen te bereiken, moet iedere inwoner van Nederland binnen een redelijke afstand toegang hebben tot een volwaardige openbare bibliotheek die alle vijf kernfuncties vervult en op die manier een relevante bijdrage levert aan de maatschappelijke opgaven. Ook is er veel aandacht voor de intensieve samenwerking met partners op lokaal, regionaal en landelijk niveau. Het convenant is vertaald naar een landelijke netwerkagenda die loopt tot 2023, maar het ligt in de lijn der verwachting dat de netwerkagenda leidend blijft voor het bibliotheekveld.

In de netwerkagenda staan drie thema's centraal:
- De geletterde samenleving
- Participatie in de informatiesamenleving
- Een leven lang ontwikkelen.

Deze maatschappelijke thema's zijn voor BNF vanzelfsprekend en daar zetten we volop op in.

1.2. Enquête en onderzoek naar trends in Noord-Fryslân

Ten behoeve van het beleidsplan heeft BNF onderzoek gedaan onder de stakeholders, gebruikers en leden van de bibliotheek. Welke prioriteiten zien zij voor de komende jaren? In een enquête werd een lijst met trends voorgelegd aan diverse doelgroepen. 120 bezoekers, 400 klanten, 33 medewerkers en 22 partners hebben de enquête ingevuld. De deelnemers konden per trend aangeven welke impact deze trend heeft op de bibliotheek, of het een mogelijke taak is voor de bibliotheek en of BNF al met deze trends aan de slag is. Daarnaast zijn ook tien huidige partners geïnterviewd.

Samenvatting van het onderzoek

De belangrijkste trends waar de bibliotheek volgens de respondenten op moet inspelen zijn:

- de groeiende aandacht voor laaggeletterdheid;
- ontlezing;
- een leven lang ontwikkelen: 21-eeuwse vaardigheden;
- uitblijven bibliotheekbezoek nieuwe generaties;
- digitale overheid.

Ruim 90% van de respondenten vindt dat de rol van bibliotheek als maatschappelijke organisatie (heel) erg bij de bibliotheek past. De verhouding tussen traditionele en sociale taken zou 40/60% mogen zijn. En 90% van de respondenten is van mening dat BNF zich op iedereen moet richten.

De medewerkers zijn van mening dat de bibliotheek een maatschappelijke rol op zich moet nemen. Partners en bezoekers sluiten zich hierbij aan, maar waarschuwen voor concurrentie met andere organisaties (partners) en gebrek aan expertise bij de bibliotheek (vanuit de partners en de bezoekers) en een vermenging van taken (vanuit de bezoekers)

De partners zijn van mening dat het uitlenen van boeken geen kerntaak is voor de toekomst. Als belangrijke nieuwe rol zien zij het aanleren van lees-, digitale en culturele vaardigheden, het tegengaan van eenzaamheid, het doorverwijzen van kwetsbare burgers naar passende hulp, het bieden van onafhankelijke informatie, het faciliteren van een ontmoetingsplaats of het zorgen voor gelijke kansen voor iedereen. Samenwerking met andere organisaties is hierbij de kern.

Uit de interviews blijkt dat het faciliteren van ontmoeting gezien wordt als een belangrijke taak van de bibliotheek. Hiermee kan de bibliotheek een bijdrage leveren aan de sociale cohesie en aan de bestrijding van eenzaamheid. Ook hierbij is samenwerking essentieel. Voor iedereen en zeker ook voor ouderen is een leven lang leren belangrijk en vergeet daarbij de kunst en cultuur niet, deze kan zeer verbindend werken en ook dat kan in samenwerking met andere partners. Als talige organisatie moet de bibliotheek aandacht hebben voor het behoud van de Friese taal. Aldus de resultaten van de interviews.

De volledige uitwerking van het onderzoek is beschikbaar op aanvraag.

1.3. Wat willen onze opdrachtgevers, de gemeenten?

In het voorjaar van 2022 zijn de meeste coalitieakkoorden gesloten. Het doorlezen van de coalitieakkoorden geeft een goed beeld van de visie en doelstellingen van de gemeenten. Omdat BNF het bibliotheekwerk voor negen gemeenten verzorgd, hebben we de rode draad uit de coalitieakkoorden gehaald: de thema's waarop vrijwel alle gemeenten willen inzetten. En daaraan wil de bibliotheek graag een bijdrage leveren.

Meedoen in de samenleving is bijvoorbeeld een thema dat overal terugkomt. Meedoen kan volgens ons alleen als je kunt lezen en schrijven en digitaal vaardig bent. Dit is een thema waar de bibliotheek zich bij uitstek op profileert. Preventie van laaggeletterdheid is daarbij ook van groot belang.

Sociale inclusie is zowel landelijk als regionaal een belangrijk thema en het versterken van de mienskip ziet een aantal gemeenten als een opdracht. In de bibliotheek is iedereen welkom. De bibliotheek wil graag de huiskamer van de samenleving zijn met faciliteiten voor iedereen, ook voor wie niet lid is van de bibliotheek. In het versterken van de mienskip kan de bibliotheek een verbinder zijn.

Inwoners moeten zich kunnen ontwikkelen, bijvoorbeeld op het gebied van technologie, vinden een aantal gemeenten. Dat geldt voor jong en oud en ook daar kan de bibliotheek een bijdrage aan leveren. Bijvoorbeeld met maakplaatsen, (online) cursussen en spreekuren.

Bij een aantal van onze gemeenten is zorg en aandacht voor het Frysk essentieel, deze zorg en aandacht delen wij bij BNF.

2. Keuzes van BNF voor de periode 2023-2026

Op basis van de kaders in hoofdstuk een, leggen we de komende vier jaar de focus op:

01

De geletterde samenleving, de preventie en bestrijding van laaggeletterdheid

Dit past bij de trends laaggeletterdheid en ontlezing die in het onderzoek van BNF zijn genoemd. Een geletterde samenleving is een voorwaarde om mee te kunnen doen in de maatschappij en sluit dus naadloos aan op de doelstellingen van onze gemeenten.

02

Participatie in de informatiesamenleving; digitale inclusie

In ons onderzoek is ondersteuning op het gebied van de digitale overheid als een belangrijke trend naar voren gekomen. Bovendien is het in de netwerkwerkagenda een maatschappelijke opdracht en past het binnen de doelstellingen van onze gemeenten dat iedereen mee moet kunnen doen.

03

Een leven lang ontwikkelen

In ons onderzoek wordt aangegeven dat de bibliotheek een rol moet spelen bij een leven lang ontwikkelen, dat is ook onderdeel van de netwerkagenda. Dit thema sluit goed aan bij het gemeentelijk beleid. Als inwoner van Noord-Fryslân moet je de mogelijkheid hebben om je te informeren en te ontwikkelen. Om als burger mee te kunnen doen is digitaal burgerschap een vereiste.

04

De robuuste lokale bibliotheek als huiskamer van de samenleving

Om de bovenstaande doelstellingen te realiseren, hebben we een lokale bibliotheek nodig. Sterker nog, het is de basis voor alle andere programmalijnen. Deze bibliotheek is een belangrijke samenwerkingspartner in het sociaal domein, vaak als spin het web. Bovendien bevordert een bibliotheek in een dorp of stad met betrokken medewerkers de mienskip. Iedereen is welkom in de bibliotheek. In deze lijn nemen we ook mee hoe we nieuwe generaties kunnen verleiden tot bibliotheekbezoek.

Cultuur

De bibliotheek laat inwoners kennismaken met kunst en cultuur. Taal is bij uitstek een cultuurdrager en bij de bibliotheek komt dit tot uiting door o.a. een actuele en relevante collectie.

05

Meertaligheid en Frysk

Meertaligheid en de Friese taal zijn belangrijke thema's voor BNF, daarom zijn ze verweven in al onze programmalijnen. De memmetaal is voor kinderen en volwassen de taal waarin zij zich het beste uiten. Voor mensen met een buitenlandse afkomst kan dat Engels, Pools of Oekraïens zijn. We willen communiceren in gesproken woord en beeld op verschillende manieren en in verschillende talen.

3. De geletterde samenleving, de preventie en bestrijding van laaggeletterdheid

De geletterde samenleving heeft betrekking op de preventie van laaggeletterdheid en de bestrijding ervan. De preventie is primair de taak voor de bibliotheek, omdat wij het leesplezier bevorderen en daardoor de taalontwikkeling stimuleren.
Bij de bestrijding van laaggeletterdheid geeft de bibliotheek de mogelijkheid de lees-, schrijf- en digitale vaardigheden te ontwikkelen.

3.1. Preventie van laaggeletterdheid
Programmalijn jeugd en onderwijs

Deze opgave is primair bedoeld om het (voor-)leesplezier, de leescultuur en daarmee de leesvaardigheid van kinderen tot 18 jaar (met name van taalzwakke doelgroepen) de komende jaren te laten stijgen zodat het leesniveau verbetert en de (digitale) geletterdheid toeneemt. Dit zorgt voor meer geletterde mensen die door een betere leesvaardigheid een grotere kans hebben op een succesvolle (school-)carrière.

Door het kabinet Rutte III was al een leesoffensief aangekondigd, gericht op leesontwikkeling van kinderen en jongeren, begeleid door ouders en professionals. De rol van de bibliotheek is om een substantiële bijdrage te leveren aan dit leesoffensief, vooral op lokaal gebied. Leesplezier is het vertrekpunt om de leescultuur en het diep lezen thuis en op school te stimuleren en zo preventief bij te dragen aan een geletterde samenleving. Blijven lezen is een voorwaarde om niet laaggeletterd te worden.

In de afgelopen jaren heeft BNF geïnvesteerd in de Boekstartcoach, Boekstart in de Kinderopvang en de Bibliotheek op school. Voor de komende jaren kiest BNF heel nadrukkelijk voor een verdere investering in de eerste 1000 dagen van het kind om bij te dragen aan een kansrijke start en de ondersteuning van taalarme gezinnen. Daarnaast zorgen we voor Boekstart in de Kinderopvang op alle peuter- en kinderopvang, voor een collectie en de ondersteuning van de pedagogisch medewerkers bij interactief voorlezen.

In 2023 en 2024

We gaan in gesprek met alle kraamzorgorganisaties in ons werkgebied om kraamverzorg(st)ers te trainen in het herkennen en doorverwijzen van laaggeletterde ouders. Hoe eerder we ondersteuning kunnen bieden op het gebied van taal, des te beter. Op alle consultatiebureaus aan de wal in het werkgebied is regelmatig een Boekstartcoach aanwezig die met jonge ouders in gesprek gaat over het belang van voorlezen aan en praten met de baby.
Met de huidige aanvullende (gemeentelijke) subsidies realiseren we op alle peuter- en kinderopvang Boekstart in de kinderopvang (BIK). We zorgen voor een collectie boeken die mee naar huis genomen mogen worden en onze leesconsulenten ondersteunen de pedagogisch medewerkers bij interactief voorlezen en bij het herkennen van laagtaalvaardige gezinnen en de mogelijke doorverwijzing hiervan. Samen met Humanitas zorgen we dat er ondersteuning komt achter de voordeur.

Deze gezinsaanpak past integraal in onze werkwijze. We zorgen dat leerkrachten laaggeletterde ouders kunnen herkennen en dat zij weten hoe ze het gesprek met de ouder aan kunnen gaan, zodat de cirkel van laaggeletterdheid doorbroken kan worden. Ondersteuning aan de ouders kan bij het Digi-Taalhuis of in samenwerking met de school.

Alle basisscholen hebben de mogelijkheid de Bibliotheek op school in te zetten. Voor de jaren 2023 en 2024 doen we dat met aanvullende (gemeentelijke en landelijke) subsidies. We gaan voor de doorgaande leeslijn van 0 tot 12 jaar waarin de ondersteuning van de bibliotheek gewaarborgd wordt door een 3-jarig contract. De leesconsulenten ondersteunen de leerkrachten bij het bevorderen van leesplezier. School en bibliotheek werken samen aan leesplezier en monitoren de voortgang. Waar mogelijk bieden we maatwerk aan dat past bij de leerlingen.

Minister Wiersma heeft in zijn masterplan basisvaardigheden extra aandacht gevraagd voor lezen en boeken op school. Ook wil hij inzetten op mediawijsheid en informatievaardigheden van de leerlingen. Dat biedt perspectief, want het wordt een uitdaging om onze dienstlening te borgen binnen de bestaande bibliotheeksubsidie op het moment dat de incidentele subsidies stoppen. Deze uitdaging gaan we aan.

Daarom stoppen we het uitleenregistratiesysteem op de scholen en stoppen we met het dienst-verleningsabonnement (DVA) voor scholen. Met het DVA kunnen we slechts incidenteel een activiteit verzorgen en kunnen we de doorgaande leeslijn niet borgen. De scholen worden uitgenodigd om over te stappen op de Bibliotheek op School. We maken alle kinderen in ons werkgebied lid van de fysieke bibliotheek en dragen er zorg voor dat alle kinderen minimaal één keer de bibliotheek in de buurt van hun school bezoeken.

We willen graag de dienstverlening uitbreiden naar het voortgezet onderwijs. In 2023 en 2024 kan dit in de gemeente Achtkarspelen door aanvullende subsidie. We gaan ervoor zorgen dat de kennis en expertise geborgd wordt in deze scholen.

Dienstverlening aan het voortgezet onderwijs kan BNF alleen kostendekkend aanbieden.

In 2025 en 2026

Preventie van laaggeletterdheid is een onderwerp dat steeds hoog op de agenda zal blijven. Het bevorderen van leesplezier zodat jeugd en jongeren blijven lezen heeft de prioriteit van de bibliotheek. In 2024 zal onderzocht worden of de bovenbeschreven plannen gerealiseerd zijn en/of bijstellingen vragen.

3.2 Bestrijding van laaggeletterdheid

Programmalijn basisvaardigheden

In Fryslân heeft gemiddeld 13% van de inwoners moeite met lezen en schrijven. De helft van deze groep is autochtoon. Maar feitelijk gaat het om basisvaardigheden die nodig zijn om zelfredzaam te zijn en mee te kunnen doen in de samenleving. Taal is een middel om alle basisvaardigheden onder de knie te krijgen.

In vrijwel iedere gemeente van ons werkgebied wordt in een ketenpartneroverleg samen-gewerkt ten behoeve van het Digi-Taalhuis. Partners in dit overleg zijn de gemeente, het Friesland College, lokaal welzijnswerk, Stichting Lezen en Schrijven, de bibliotheek en lokale initiatieven. Het Digi-Taalhuis ondersteunt vraaggericht de inwoners die moeite hebben met lezen, schrijven en digitale vaardigheden. Bij het coördinatiepunt van het Friesland College kan een verzoek binnenkomen voor ondersteuning. De taalcoördinator van het Friesland College verzorgt de intake en maakt een plan op maat en koppelt een taalvrijwilliger aan de cursist. De taalcoördinator van het Friesland College wordt gefinancierd uit de WEB-gelden. Voor inwoners die niet binnen de criteria van de WEB vallen zetten we een taalcafé op.

Het aanbod van non-formeel onderwijs voor laaggeletterden kan niet zonder de bibliotheken in Friesland, de bibliotheken faciliteren het onderwijs, dragen zorg voor de vrijwilligers en de toeleiding van cursisten naar het Digi-Taalhuis.

Binnen het ketenpartneroverleg wordt besproken hoe we de mensen die we willen ondersteunen kunnen bereiken en enthousiasmeren om de stap naar het Digi-Taalhuis te maken.

In 2023 en 2024

We gaan samen met de ketenpartners onderzoeken hoe we autochtone inwoners (NT1) die moeite hebben met lezen en schrijven en digitale vaardigheden beter kunnen bereiken. Dit moet in nauw overleg en samenwerking met diverse partners en werkgevers. Voor het benaderen van de werkgevers kunnen we samenwerken met de bedrijfscontactfunctionaris van de gemeente.

Camouflage-cursussen zijn één middel hierin. Bij camouflagecursussen bieden we aansprekende, praktische, laagdrempelige cursussen aan, zoals kopen en verkopen op Marktplaats. Zo nodigen we inwoners uit om aan de slag te gaan met onderwerpen die ze interessant vinden en waarmee wij de inwoners kunnen toeleiden naar de dienstverlening van het Digi-Taalhuis.

We gaan in contact met de gezondheidszorg in ons werkgebied om huisartsen, apotheken, fysiotherapeuten etc. te attenderen op laaggeletterdheid en de mogelijkheid om door te verwijzen naar het Digi-Taalhuis en programmering gezondheidsvaardigheden in de bibliotheek.

We trainen professionals die contact hebben met inwoners (bijvoorbeeld gebiedsteams en baliemedewerkers van de gemeenten) in herkennen en doorverwijzen van inwoners die moeite hebben met lezen en schrijven naar het Digi-Taalhuis en/of het aanvullende aanbod digitale vaardigheden van de bibliotheek.

We gaan in gesprek met de woningbouwcorporaties om te onderzoeken op welke manier we kunnen samenwerken op het thema van laaggeletterdheid.

We leveren een bijdrage aan de inburgering in overleg met onze gemeenten, we sluiten hierbij aan op de lokale behoefte, bijvoorbeeld een taalcafé.

We onderzoeken met elkaar hoe we autochtone deelnemers en anderstalige inwoners optimaal kunnen ondersteunen. Dat vereist een verschillende aanpak.

In 2025 en 2026

Bestrijding van laaggeletterdheid zal blijven en ondersteuning blijft noodzakelijk, het is een zaak van de lange adem. De meeste winst op dit onderwerp zal gerealiseerd worden door te investeren in preventie. We blijven zorgvuldig de landelijke en provinciale ontwikkelingen op dit gebied volgen en sluiten aan waar we de meerwaarde zien.

4. Participatie in de informatiesamenleving, digitale inclusie

Programmalijn basisvaardigheden

Om deel te nemen aan de samenleving zijn toegang tot digitale technologie en de vaardigheden om daarmee om te gaan noodzakelijk. De communicatie met de overheid, instanties en allerlei vormen van dienstverlening speelt zich steeds meer online af en het wordt in het uitdijende informatielandschap steeds lastiger om relevante en betrouwbare informatie te vinden en te duiden.

In Nederland beschikken ongeveer 4 miljoen Nederlanders over onvoldoende vaardigheden om online mee te kunnen doen. Een gedeelte van deze inwoners kan geholpen worden door een les op maat of een cursus, maar er moet ook een vangnet zijn waar inwoners met hun vragen geholpen kunnen worden. In beide behoeften voorziet de bibliotheek door het aanbieden van ondersteuning bij digitale vaardigheden en daarnaast door het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO).

Het IDO is een samenwerking tussen de bibliotheek, lokale partners in het sociaal domein en landelijke overheidsorganisaties, zoals de Belastingdienst, CBR, CIZ, CJIB, DUO en UWV. BNF beschikt over twaalf IDO's. Sinds juli 2021 beantwoordden we 900 vragen. 70% van de bezoekers was 65 jaar of ouder.

We hebben met verschillende gemeenten overleg gevoerd om een rol te pakken in de nieuwe inburgeringswet. Wij kiezen hierbij voor de rol van de ondersteuning op digitaal gebied op het formele inburgeringstraject. De taalaanbieder verzorgt de taal, de welzijnsstichting het sociale onderdeel en de bibliotheek het digitale stuk.

In 2023 en 2024

De komende twee jaar hebben alle vestigingen van BNF een digitaal spreekuur waar inwoners kunnen binnenlopen met hun vragen. Daarnaast kan er een les op maat aangeboden worden als het spreekuur te weinig tijd biedt. In iedere gemeente en bij voorkeur in alle vestigingen worden er cursussen aangeboden, zoals kennismaken met de computer of tablet, of verdiepingscursussen zoals omgaan met e-overheid. In iedere vestiging wordt de cursus omgaan met e-overheid gegeven door professionals ondersteund door vrijwilligers.

Deze dienstverlening gaan we opzetten met behulp van vrijwilligers en ondersteund door professionals van de bibliotheek. Wij zorgen ervoor dat de vrijwilligers getraind worden in het herkennen en doorverwijzen van laaggeletterdheid, zodat we een verbinding kunnen maken tussen digitale vaardigheden en taalvaardigheden.

In samenwerking met de Rabobank en de ING gaan we in alle vestigingen trainingen internetbankieren aanbieden. In 2022 hebben we hiervoor een pilot gedaan die we in heel Noord-Fryslân willen uitrollen. De komende jaren gaan we actief op zoek naar meer samenwerkingspartners, zodat we met alle banken in ons werkgebied samenwerken.

We willen op de hoogte te zijn van (gemeentelijke) ontwikkelingen, zodat wij ons daarop kunnen voorbereiden. Bijvoorbeeld, de gemeente stuurt een enquête rond naar inwoners die deze digitaal niet zelfstandig kunnen invullen. De gemeente kan dan verwijzen naar de bibliotheek.

Wij blijven met deze dienstverlening niet binnen de muren van onze gebouwen, waar mogelijk leveren we deze dienstverlening op locatie of in onze huiskamerbibliotheken.

Het IDO ontwikkelen we door. We verstevigen de samenwerking met lokale partners, door meer naar elkaar te verwijzen. We verbinden met nieuwe partners, zoals woningbouwcorporaties en de gezondheidszorg zodat ook zij de inwoners met vragen over de digitale overheid gaan verwijzen naar de bibliotheek.

In 2025 en 2026

Ook in 2025 en 2026 blijven we deze dienstverlening aanbieden, we kijken wat goed werkt en gaan daarmee verder. Er zullen nieuwe partners aansluiten bij de IDO's en andere vragen spelen bij onze klanten en bezoekers. In het voorjaar van 2024 besluiten we met welke dienstverlening we doorgaan, stoppen of verder ontwikkelen.

5. Een leven lang ontwikkelen

Digitalisering, technologische ontwikkelingen, maar ook economische, demografische en sociale ontwikkelingen leiden tot grote veranderingen in de samenleving. Het is belangrijk dat er voor alle groepen in de samenleving mogelijkheden zijn hun vaardigheden te vergroten, zich te ontplooien ten behoeve van hun arbeidspositie of ten behoeve van hun persoonlijke ontwikkeling.

We willen laagdrempelig zijn en de inwoners van Noord-Fryslân enthousiasmeren en kennis laten maken met de media-mogelijkheden, de mogelijkheden van technologie en digitale middelen. Inwoners van Noord-Fryslân kunnen hierdoor de meerwaarde van digitalisering en technologie zien en zijn gemotiveerd te ontdekken en te experimenteren. In 2023 en 2024 houden we de focus op de jeugd, maar onderzoeken hoe we dit aanbod vooral aan volwassen kunnen aanbieden.

In de afgelopen jaren heeft BNF geïnvesteerd in digitale geletterdheid, met name voor de jeugd. In een groot aantal vestigingen bestaat de mogelijkheid om nader kennis te maken met de lasersnijder, 3D-printers en is er een klooikoffer die beschikbaar is om te verkennen. Dit doen we met de zogenaamde digitale toppers, jongeren die kinderen begeleiden.

Er zijn veel ontwikkelingen op technologisch gebied die nader geduid kunnen worden, wat betekent fake news voor de betrouwbaarheid van de nieuwsvoorziening, hoe werken algoritmen, wat zijn de gevolgen van robotisering? Wij zien hier een rol voor de bibliotheek, door middel van laagdrempelige bijeenkomsten waarin kennis wordt gedeeld en het gesprek wordt aangegaan.

De website van de bibliotheek biedt een uitgebreid aanbod van digitale cursussen voor de leden van de bibliotheek. Deze dienstverlening wordt nog te weinig gebruikt en kan beter onder de aandacht van onze klanten gebracht worden. Ook onderzoeken we of we hier op een hybride wijze vorm aan kunnen geven.

In 2023 - 2024

In 2023 en 2024 zorgen we ervoor dat in ons hele werkgebied inwoners kunnen binnenlopen om kennis te maken met digitale geletterdheid. Vanaf september 2024 is digitale geletterdheid onderdeel van het curriculum van het primair onderwijs. Vanaf dat moment kiezen wij gericht voor de doelgroep volwassen. Voor de eilanden zorgen we voor workshops. We onderzoeken of we hier ook vrijwilligers voor gaan inzetten.

We onderzoeken hoe we een cyclus van lezingen kunnen organiseren rondom de impact van technologie op ons dagelijks leven. We maken gebruik van de kennis die er al is en doen dit samen met partners in ons werkgebied. Vanaf september 2023 bieden we deze bijeenkomsten aan.

Het aanbod van cursussen op de website wordt actief aangeboden aan onze klanten, hebben we geen boek over dit thema, dan verwijzen we naar de website. Op onze socials brengen we dit aanbod nog meer onder de aandacht.

Voor 2025 - 2026

Landelijk wordt de lijn digitaal burgerschap ontwikkeld, wij volgen deze lijn met veel aandacht en kiezen er voor te wachten tot deze lijn volwassen is en wij de landelijke bouwstenen kunnen inzetten. Digitaal burgerschap betekent dat mensen zich actief, vaardig en weerbaar kunnen bewegen in de online informatiesamenleving.

6. De robuuste lokale bibliotheek

In 2021 is BNF gaan werken met lokale integrale teams die zelf organiserend zijn. Integraal, omdat de collega's die werken in de vestigingen en de leesconsulenten die werken in het onderwijs, actief in een werkgebied samen verantwoordelijk zijn voor het realiseren van de doelstellingen van het beleidsplan, vertaald naar een jaarplan. Een vast team, want de medewerkers maken de bibliotheek. Herkenbaar voor de klanten en de bezoekers, een team dat weet wat er speelt in hun werkgebied en lokaal de contacten onderhoudt. Het team anticipeert op lokale ontwikkelingen en levert daar een bijdrage aan. Het lokale team werft vrijwilligers voor taal- en digitale vaardigheden en maakt de vrijwilligers onderdeel van het team.

Lokale verankering kan ook betekenen dat er bijvoorbeeld in een school een huiskamer-bibliotheek ontstaat, in een van de dorpen rondom de grote kern waar een vestiging is gehuisvest. Dan gaat het niet om de boeken, maar vooral om de dienstverlening die we daar aanbieden, op het gebied van taal- en digitale vaardigheden. Onze bibliotheken wonen bij voorkeur in, bij een school of in een MFA. Daar maken ze onderdeel uit van de gemeenschap waar ze meer partner zijn dan een bibliotheek alleen. Het geheel is meer dan de som der delen.

De bibliotheek is een fijne plek om te zijn, er zijn genoeg zitplekken om te lezen, te werken of te studeren. Je bent er welkom. Er is een collectie actuele boeken en tijdschriften en er is voor elk wat wils. Je maakt een praatje aan de leestafel of ontmoet andere of nieuwe inwoners. Er staan deskundige medewerkers op de vloer die op elke vraag een antwoord hebben of kunnen doorverwijzen naar een organisatie die het antwoord heeft. Het is er gezellig, vertrouwd en veilig. Een plek waar je graag naar toe gaat.

Cultuur

In de Wet Stelsel Openbare Bibliotheken (wsob) staat dat de bibliotheek inwoners kennis moet laten maken met kunst en cultuur. Taal is bij uitstek de cultuurdrager en daarom vertaalt de bibliotheek deze opdracht naar taal. De basis voor het uitvoeren van deze opdracht zit in de uitgebreide collectie boeken en tijdschriften die de bibliotheek ter beschikking stelt aan de inwoners van Noord-Fryslân. Die is voor alle inwoners in de bibliotheek te gebruiken en iedereen tot 30 jaar kan gratis lenen. Daarnaast levert BNF een uitgebreide dienstverlening en collectie aan scholen ter bevordering van het leesplezier.

De bibliotheek schaft niet alle gepubliceerde boeken aan. Er is een kwaliteitstoets voor de aanschaf en we houden zorgvuldig bij waar belangstelling voor is. Dat betekent dat er in onze bibliotheek een vraaggerichte collectie staat. Daarnaast hebben we binnen Fryslân met alle bibliotheken afgesproken ervoor te zorgen dat 99% van de aangevraagde boeken kunnen worden gehonoreerd. De overige 1%

komt uit de rest van Nederland. Hiervoor betaalt de lezer een bescheiden bedrag. Met behulp van lezingen en workshops brengen wij onze collectie onder de aandacht, landelijke en Friese schrijvers worden uitgenodigd voor een lezing of een workshop. In Harlingen organiseren we tweejaarlijks een literair festival in samenwerking met de culturele partners aan de Voorstraat. BNF is partner van theatermakers Pier21, zodat wij randprogrammering kunnen verzorgen bij de voorstellingen van Pier21.

In 2023 - 2024

De bibliotheek draait niet meer alleen om boeken. We gaan het budget voor fysieke boeken voor volwassenen verkleinen en klanten meer attenderen op e-books of digitale cursussen. Is dat lastig, dan helpen we de klant op weg. We kunnen niet alle nieuwe boeken voor lezers meteen beschikbaar hebben. Klanten moeten wellicht wat langer wachten, maar we leggen uit waarom. We kijken goed naar de inrichting van de lokale bibliotheek, wellicht hebben we meer zitplaatsen nodig of betere ruimten voor de trainingen en scholingen die we aanbieden. We richten de bibliotheek naar de behoefte van de bezoekers en klanten in.

We kijken goed naar onze openingstijden, zijn we op de goede momenten open of moeten we keuzes maken voor de avonden ten koste van andere momenten. We willen de bieb aantrekkelijker maken voor de jeugd en jongeren. Per gemeente zorgen we voor een jeugdpanel dat met ons kijkt naar de inrichting en het aanbod in de bieb. Waarvoor zouden zij naar de bibliotheek komen?

We blijven zorgdragen voor een uitgebalanceerde collectie al trekken we daar wel minder geld voor uit. Dat betekent dat we alert moeten zijn op het gebruik van de collectie. Op de eilanden blijft de omvang van de collectie gelijk. Iedere gemeente heeft een literaire activiteit voor een breed publiek. De lokale bibliotheken sluiten aan bij (culturele) initiatieven in de steden en dorpen. We zijn en blijven gesprekspartner van de gemeenten voor hun cultuurbeleid.

In 2025 - 2026

De ontwikkeling naar de maatschappelijk educatieve bibliotheek waarbij het meer gaat om dienstverlening dan om boeken zal de komende jaren nog manifester worden. In voorjaar 2024 kijken we of we de goede keuzes hebben gemaakt en of ze verdere aanscherping behoeven.

Op basis van het uitgebreidere netwerk zal de samenwerking leiden tot meer initiatieven, bij voorkeur in samenwerking met de inwoners en/of leden van de bibliotheek.

7. Meertaligheid en Frysk

Meertaligheid is mooi en bijzonder, maar zeker in de provincie Fryslân heel gewoon. Meertaligheid biedt daarbij veel voordelen voor het leren van een nieuwe taal en het tegengaan van laaggeletterdheid.

Aandacht voor de moedertaal en het besef dat deze deel uitmaakt van wie je bent is een verbindende factor voor mens en gemeenschap. Het brengt communicatie op gang en geeft mensen het gevoel dat ze er mogen zijn. Ofwel: het serieus nemen van het belang van meertaligheid (en de moedertaal) draagt bij aan een inclusieve samenleving.

Meertaligheid waaronder Fries, is een belangrijk thema voor BNF en is verweven in al onze programmalijnen. Het Fries zit in de genen van BNF. De memmetaal is voor kinderen en volwassen de taal waarin zij zich het beste uiten. Voor mensen met een buitenlandse afkomst kan dat Engels, Pools of Oekraïens zijn. We willen communiceren in gesproken woord en beeld op verschillende manieren en in verschillende talen.

Al een aantal jaren is BNF bezig om alle medewerkers deskundigheid mee te geven op het gebied van meertaligheid. En die deskundigheid begint met het besef dat de moedertaal onderdeel is van wie je bent. De moedertaal biedt (h)erkenning, geeft vertrouwen en is nauw verbonden met je diepste zelf. Dit geldt natuurlijk voor alle mensen voor wie het Nederlands niet hun (enige) thuistaal is. Het gaat hierbij niet om de vraag naar het belang van (het leren van) het Nederlands (die taal is altijd belangrijk als je hier woont, werkt, leeft), het gaat om de vraag wat je met al die andere talen doet en hoe je je verhoudt ten opzichte van anderstaligen.

Zo hebben de lees- en mediaconsulenten onder andere een meertalige component toegevoegd aan diverse bestaande werkvormen. Dit maakte meteen duidelijk dat aandacht geven aan Fries en meertaligheid lang niet altijd extra moeite kost, terwijl het wel een enorme toevoeging is aan het leesplezier van (meertalige) kinderen. De meertalige werkvormen zoals die zijn aangedragen door de lees- en mediaconsulenten zijn nu gebundeld in een prachtig boekje ‘Dyn taal Myn taal’. Zo hopen we mensen te inspireren om meertaligheid als onderdeel van leesbevordering op te nemen. De prachtige illustraties maken er een vrolijk geheel van. Het boekje wordt door de lees- en mediaconsulenten als cadeautje meegenomen naar de dBos-scholen.

BNF biedt in haar vestigingen én op de scholen een collectie in het Fries en Engels aan. En indien gewenst, zoals op Schiermonnikoog, een Duitse collectie. En door deze collecties actueel te houden levert BNF een bijdrage aan de meertaligheid. In de vestigingen wordt Fries en Nederlands gesproken, afhankelijk van de klant en de medewerker. Alle medewerkers beheersen passief het Fries.

In 2023 - 2024

- Op de vaste wal verbreding van het activiteitenprogramma met aandacht voor de Friese taal en cultuur.
- Bieden we ‘Lês en read’-kratten aan voor het onderwijs met Friese en Engelse boeken
- Participeert BNF in de werkgroep ‘Jou in bern in boek’
- BNF sluit aan bij de taalplatformen van de gemeenten
- BNF ondersteunt het onderwijs bij het realiseren van het Taalplan Frysk
- We vertalen de ‘kletskaarten’ als onderdeel van digitale geletterdheid in het Fries
- Het Fries maakt integraal onderdeel uit van onze in- en externe communicatie
- Meertaligheid is voorwaarde in de collecties, BNF schaft alle boeken aan die in het Fries verschijnen voor de vestigingen op de vaste wal en anticipeert op de actualiteit door bij voorbeeld Oekraïense boeken aan te schaffen.

In 2025 - 2026

Continueren wij het staande beleid en passen het beleid aan op basis van actuele ontwikkelingen en ook provinciale ontwikkelingen. Zo nodig verleggen we accenten.

We blijven onze medewerkers scholen op het gebied van meertaligheid.

8. Voorwaarden voor het uitvoeren van het beleidsplan

8.1. Samenwerking

Met meer en betere samenwerking met de instellingen en organisaties in ons werkgebied kunnen we nog meer bereiken. De samenwerking met de welzijnsstichtingen in ons werkgebied ligt voor de hand. Deze samenwerking is er al, maar kan uitgebreider en beter. We gaan elkaar versterken en zeker niet beconcurreren. En zeker geen dingen dubbel doen! Hierover zijn al gesprekken gevoerd, maar die moeten in 2023 leiden tot concrete afspraken die we met de gemeenten afstemmen.

Er zijn nog veel meer organisaties waar we mee samen kunnen werken. Organisaties voor oudere inwoners, woningbouwcorporaties, kerken, gezondheidsorganisaties, sportclubs, jongerenorganisaties en cultuureducatie.
De samenwerking is er vaak al, maar de afspraken zijn niet smart en kunnen beter vastgelegd worden. In 2021 is er naar aanleiding van de audit een lijst met samenwerkingspartners opgesteld. We gaan deze lijst actualiseren, aanvullen en evalueren op regelmatige basis de samenwerking. Dat is de focus voor 2023 - 2024.

8.2. Dappere keuzes

Om onze ambities waar te maken zullen we keuzes moeten maken. We kunnen niet alles doen wat we nu doen en dan ook nog meer. Dus kijken we opnieuw hoe we onze beschikbare middelen inzetten. Bijvoorbeeld minder budget naar boeken, of stoppen met dienstverlening waarvan we geen resultaat zien.

In de begroting van 2023 moet dit al zichtbaar zijn en de komende jaren zal goed gekeken worden naar het effect van onze inspanning in relatie tot de financiële inzet.

8.3. Impactmeting

We houden veel gegevens bij, maar kijken nog te weinig naar het effect van ons werk. Dat willen we graag anders gaan doen. We willen, zeker voor nieuwe dienstverlening, zorgen dat we een impactmeting kunnen doen. Dat betekent vooraf goed nadenken welk effect je wilt sorteren en vervolgens daar je dienstverlening op afstemmen.

Impactmeting betekent vooral scholing van onze medewerkers en het goed bijhouden van de resultaten. We hebben hier in bescheiden vorm mee geëxperimenteerd en zijn tevreden met de eerste resultaten.

8.4. Medewerkers

De veranderende bibliotheek vraagt om medewerkers die enthousiast zijn over de maatschappelijke educatieve bibliotheek. Dit vraagt meer en andere kwaliteiten van de medewerkers die in het verleden vooral in de bibliotheek in de frontoffice werkten. Bovendien werken de medewerkers nu ook in lokale integrale teams waarbij er andere competenties gevraagd worden dan voorheen.

Met deze aspecten houden we rekening in ons aannamebeleid en uiteraard is scholing erg belangrijk. Scholing op inhoud van de verschillende aandachtsgebieden zoals leesconsulenten en basisvaardigheden, maar zeker ook op teamontwikkelingen en samenwerken. Wij blijven 2% van de loonsom inzetten voor scholing.

8.5. Vrijwilligers

BNF is altijd terughoudend geweest met de inzet van vrijwilligers. Het bibliotheekwerk is in onze optiek een vak en daar heb je professional voor nodig, een opgeleide bibliotheek-medewerker. Die mening zijn we nog steeds toegedaan, maar met de komst van het Digi-Taalhuis hebben de taalvrijwilligers hun intrede gedaan in de bibliotheek. Wij zien hiervan de meerwaarde en kijken nu ook naar vrijwilligers ter ondersteuning van digitale activiteiten en eventueel digitale geletterdheid. Daarom hebben we in 2021 ook een vrijwilligersbeleid vastgesteld.

De vrijwilligers die actief zijn bij de bibliotheek zijn ondergebracht bij de vrijwilligerscentrale van de welzijnsstichtingen in ons werkgebied. De bibliotheek onderhoudt de contacten en verzorgt de scholing. Welzijnsstichtingen en bibliotheken zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de jaarlijkse waardering.

8.6. Marketing en communicatie

We moeten nog beter vertellen wat we doen, onze medewerkers zijn onze beste ambassadeurs, maar nog steeds is niet genoeg bekend bij de inwoners van ons werkgebied welke dienstverlening de bibliotheek allemaal biedt. Weliswaar is ons imago aan het veranderen, maar we moeten nog meer vertellen wat we doen, niet door een folder maar door zichtbaar te zijn in de samenleving. Dat kan in de digitale samenleving, de social media, maar ook breder. We zijn aanwezig op de evenementen waar we onze doelgroepen tegen kunnen komen en vertellen daar ons verhaal. Dat is nieuw voor ons, kost tijd en aandacht die we daar de komende jaren aan gaan besteden.

We gaan de landelijke tool Mosaic beter inzetten om onze doelgroepen beter in zicht te hebben bereiken. Mosaic helpt om inzicht te krijgen in het gedrag en de behoeften van de inwoners van het werkgebied. Dat gaat ons helpen nog gerichter onze dienstverlening aan te bieden en vraaggericht te werk te gaan..

8.7. Financiën

Last but not least, wij zijn in grote mate afhankelijk van subsidiëring door gemeenten voor het verzorgen van onze dienstverlening en onze mooie huisvesting. Deze afhankelijkheid zorgt voor een voortdurende spanning op de exploitatie. Het is van belang dat wij de beschikbare financiële middelen zo efficiënt mogelijk inzetten voor de maatschappelijke opgaven en dat de uitgaven voor onze organisatie zo beperkt mogelijk blijven. Wij maken hierin weloverwogen begrotingskeuzes zonder dat de bibliotheek als organisatie haar flexibiliteit verliest.

Wij streven naar uniforme afspraken met de verschillende gemeenten in ons werkgebied. Op ambtelijk niveau zijn hiervoor diverse stappen gezet. Doel is de cyclus van (meerjaren) begroting, subsidieverstrekking, verantwoording en resultaatbestemming te optimaliseren. Wij vertrouwen erop dat op deze manier onze belangrijkste bron van inkomsten gewaarborgd blijft in de komende jaren.

Naast gemeentelijke subsidiëring ontvangen we als bibliotheek inkomsten uit de dienstverlening die we aan scholen aanbieden, de contributies van onze leden en vergoedingen van onze ING-servicepunten. In de afgelopen jaren hebben we ook veel extra subsidie ontvangen uit VVE-gelden, NPO-gelden, onderwijsachterstandsgeleden of voor de bestrijding van laaggeletterdheid. Dat is tijdelijk en daarom hebben we als bibliotheek een ruime flexibele schil, zodat we kunnen anticiperen op het moment dat projecten aflopen.

‘Meten is weten’ en daarom is het zaak om op basis van kwalitatieve en kwantitatieve (financiële) gegevens voldoende inzicht te krijgen in onze kosten en opbrengsten. Zo kunnen wij op basis van de gemaakte strategische keuzes de juiste besluiten nemen en daarnaast verantwoording afleggen over het beoogde maatschappelijke rendement.

Tenslotte is het belangrijk dat het basisabonnement betaalbaar blijft voor de inwoners. Wij willen het lezen van boeken voor alle bevolkingsgroepen bereikbaar houden. Wij voeren per 1-1-2023 een bescheiden verhoging in, voor het basisabonnement van € 50,- naar € 52,- en met ingang van 2025 naar € 54,-. Het luxe abonnement gaat met ingang 2023 van € 70,- naar € 75,- en vanaf 2025 naar € 80,-. Het lidmaatschap voor jeugd tot 18 jaar is gratis en BNF biedt een beperkt gratis abonnement aan voor inwoners tot en met 30 jaar.

Samenvatting beleidsplan 2023 - 2026

U staat op het punt de samenvatting van ons beleidsplan te lezen. Natuurlijk is het lastig om alle plannen voor de komende vier jaar op één A4'tje te vangen, maar we doen ons best én verwijzen u natuurlijk graag door naar het volledige beleidsplan als u álles wilt weten.

Goed om te weten: we gooien het roer niet helemaal om, de komende jaren. We zetten het beleid van de afgelopen jaren voort en kiezen voor verbreding en verdieping. Dat doen we op basis van drie zaken:

1. De netwerkagenda voor de bibliotheek: deze is ontstaan uit landelijke ontwikkelingen na de evaluatie van de Wet Stelsel Openbare Bibliotheken (WSOB) van 2015.
2. Gesprekken met en enquêtes onder stakeholders, leden en gebruikers van de bibliotheek, over de toekomst van de bibliotheek.
3. De coalitieakkoorden van onze gemeenten. Daarin zien we één grote rode lijn: alle mensen moeten meedoen. En dus staan wij voor sociale en digitale inclusie. Een andere rode lijn voor een aantal gemeenten is het Frysk, en daarom is ook dat voor ons een speerpunt.

Deze drie zaken leverden heel veel informatie én inspiratie op voor ons beleidsplan. We voeren het terug tot vijf thema's:

1. De geletterde samenleving, de preventie en bestrijding van laaggeletterdheid: o.a. jeugd en onderwijs en Digi-Taalhuizen.
2. Participatie in de informatiesamenleving: digitale inclusie: o.a. Informatiepunt Digitale Overheid en dienstverlening op digitaal gebied.
3. Een leven lang ontwikkelen: dit schuift de komende twee jaar van digitale geletterdheid naar digitaal burgerschap en wordt aangevuld met cursussen, workshops en lezingen.
4. De robuuste lokale bibliotheek als huiskamer van de samenleving: dit is de basis van onze dienstverlening, maar hier staan natuurlijk ook actuele boeken en tijdschriften en het is een plek waar jong en oud elkaar ontmoet. En hoe we die jongeren bereiken, daarvoor zetten we panels op, zodat we hen zelf kunnen vragen wat zij willen of verwachten van de bibliotheek.
5. Meertaligheid en Frysk: de taal is de cultuurdrager en is daarmee verweven in al bovenstaande thema's. Voor veel van de inwoners in ons werkgebied is Frysk de memmetaal en daar willen we een stimulerende rol in hebben.

In het beleidsplan zijn bovenstaande thema's in detail uitgewerkt voor de komende twee jaar. In het voorjaar van 2024 kijken we of we de goede dingen doen en of de tijd vraagt om een koerswijziging voor 2025-2026. Per jaar maken we een jaarplan dat onderdeel is van de begroting van het betreffende jaar. Daarin nemen we ook de prestatie-indicatoren op.

Om al onze plannen uit te voeren, hebben we het één en ander nodig. Deze zeven voorwaarden stellen we voor het uitvoeren van ons beleidsplan: 1) Samenwerken met organisaties en instellingen en de afspraken vastleggen. 2) Keuzes maken, want we kunnen niet alles. 3) Meten wat het effect is van onze inspanningen, dus niet alleen aantallen maar vooral het effect van onze dienstverlening. 4) Investeren in goed geschoolde en gemotiveerde medewerkers. 5) Goed zorgen voor taal- en digitale vrijwilligers. 6) Beter vertellen wat we doen. 7) De relatie met de gemeenten is goed waardoor er een stevige financiële basis blijft voor ons werk en wij zorgen voor eigen inkomsten door middel van abonnementen en een derde geldstroom.

Meer weten? Lees het volledige beleidsplan, volg ons op Facebook of kom langs!

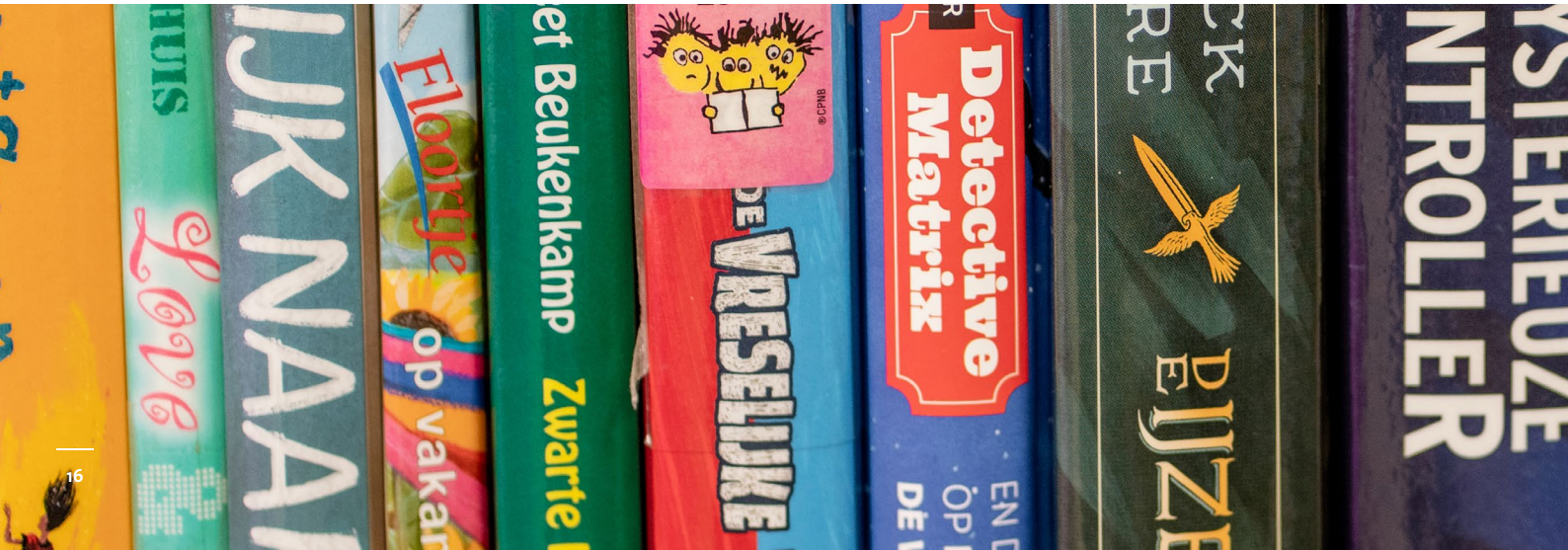

Gearfetting beliedsplan 2023 - 2026

Jo steane op it punt de gearfetting fan ús beliedsplan te lêzen. Fansels is it dreech om alle plannen foar de kommende fjouwer jier op íén A4-ke te krijen, mar we dogge ús bêst én ferwize jo fansels graach troch nei it folsleine beliedsplan as jo álles witte wolle.

Goed om te witten: we smite it roer net folslein om, de kommende jierren. We sette it belied fan 'e ôfrûne jierren troch en kieze foar ferbreding en ferdjipping. Dat dogge we op basis fan trije saken:

1. De netwurkaginda foar de biblioteek: dy is ûntstien út lanlike ûntwikkelingen nei de evaluaasje fan 'e Wet Stelsel Openbare Bibliotheken (WSOB) fan 2015.
2. Petearen mei en enkêtes ûnder stakeholders, leden en brûkers fan 'e biblioteek, oer de takomst fan 'e biblioteek.
3. De koälysje-akkoarten fan ús gemeenten. Dêr sjogge we íén grutte reade line: alle minsken moatte meidwaan. En dus steane wy foar sosjale en digitale ynklusy. In oare reade line foar in tal gemeenten is it Frysk, en dêrom is ek dat foar ús in spearpunt.

Dy trije saken leveren in soad ynformaasje én ynspiraasje op foar ús beliedsplan. We fiere it werom ta fiif tema's:

1. De taalfeardige mienskip, de previnsje en bestriding fan beheinde taalûntwikkeling: û.o. jeugd en ûnderwiis en Digi-Taalhuzen.
2. Partisipaasje yn 'e ynformaasjemaatskippij: digitale ynklusy: û.o. Ynformaasjepunt Digitale Oerheid (IDO - Informatiepunt Digitale Overheid) en tsjinstferliening op digitaal mêd.
3. In libben lang ûntwikkelje: dat skoot de kommende twa jier fan digitale taalûntwikkeling nei digitaal boargerskip en wurdt oanfolle mei kursussen, wurkwinkels en lêzings.
4. De robúste lokale biblioteek as húskeamer fan 'e mienskip: dat is de basis fan ús tsjinstferliening, mar dêr steane fanels ek aktuele boeken en tydskriften en it is in plak dêr't jong en âld elkoar treft. En hoe't we dy jongerein berikke, dêr sette we panels foar op, dat we harren sadwaande sels freegje kinne wat sy wolle of ferwachtsje fan 'e biblioteek.
5. Meartaligens en Frysk: de taal is de kultuerdrager en is dêrmei ferweve yn alle boppesteande tema's. Foar in soad fan de ynwenners yn ús wurkgebiet is Frysk de memmetaal en dêr wolle wy in stimulearjende rol yn hawwe.

Yn it beliedsplan binne boppesteande tema's yn detail útwurke foar de kommende twa jier. Yn 'e maitiid fan 2024 sjogge we oft we de goede dingen dogge en oft de tiid freget om in koerswiziging foar 2025-2026. Alle jierren meitsje wy in jierplan dat ûnderdiel is fan de begrutting fan it oanbelangjende jier. Dêr nimme we ek de prestaasje-yndikatoaren yn op.

Om al ús plannen út te fieren, hawwe wy 't ien en oar nedich. De neikommende sân betingsten stelle wy út foar it útfieren fan ús beliedsplan: 1) Gearwurkje mei organisaasjes en ynstellings en de ôfspraken fêstlizze. 2) In kar meitsje, want we kinne net alles. 3) Mjitte wat it effekt is fan ús ynspanningen, dus net allinnich oantallen, mar benammen it effekt fan ús tsjinstferliening. 4) Investearje yn goed oplate en motivearre meiwurkers. 5) Goed soargje foar taal- en digitale frijwilligers. 6) Better fertelle wat wy dogge. 7) De relaasje mei de gemeenten is goed, wêrtroch't der in stevige finansjele basis bliuwt foar ús wurk en wy soargje foar eigen ynkomsten troch abonneminten en in tredde jildstream.

Mear witte? Lês it folsleine beliedsplan, folgje ús op Facebook of kom del!

Policy Plan 2023 - 2026 Summary

You are reading the summary of our policy plan. Obviously, it is a challenge to set out all of our plans for the next four years in just one page. However, we have done our best, and are happy to refer you to the complete policy plan if you would like more details.

Perhaps it's good to know that we are not going to completely change course in the coming years. We are continuing the policy of recent years and have chosen to both expand and to go into it in more depth. This will be accomplished based on three points:

1. The network agenda for the library: this is the result of national developments following the evaluation of the System of Public Libraries Facilities Act (WSOB) dated 2015.
2. Conversations with and surveys taken among stakeholders, members and users of the library, concerning the future of the library.
3. The coalition agreement with our municipalities. The common thread we see in this agreement is that everyone must participate, so we are committed to social and digital inclusion. Another common thread for several municipalities is Frysk, the Friesian language, so that is also one of our spearheads.

These three points provided a great deal of both information and inspiration for our policy plan, which we have condensed into five themes:

1. The literate society, the prevention and combat of functional illiteracy including youth and education and Digi-Taalhuis.
2. Participation in the information society: digital inclusion such as Digital Government Information Point and provision of digital services.
3. Life-long development: this will shift from digital literacy to digital citizenship over the next two years, and will be supplemented with courses, workshops and lectures.
4. The durable local library as society's living room: this forms the basis of our service, with current books and magazines of course, and it is a space for young and old to meet and interact. We will reach out to young people by setting up forums so that we can ask them what they want or expect from the library.
5. Multilingualism and Friesian: language is the vehicle of culture and therefore interwoven through all of the themes above. Friesian is the mother tongue for many of the residents in our working area and we want to play a role in promoting its use.

The aforementioned themes have been developed in more detail for the next two years in our policy plan. In the spring of 2024, we will check whether we are on the right path or whether time has shown that a change of course is needed for 2025-2026. Each year we will make an annual plan that is a part of the budget for that year and will include the performance indicators.

A few things need to happen if we are to carry out all of our plans. We propose these seven conditions to help implement our policy plan: 1) Cooperating with organisations and institutions and setting out agreements made. 2) Making choices, because we cannot do everything. 3) Measuring the effect of our efforts, not just in statistics but above all the effect of the services we provide. 4) Investing in well-trained and motivated employees. 5) Taking good care of our language and digital volunteers. 6) Communicating what we are doing more effectively. 7) The relationship with the municipalities is good, which means that a strong financial basis will continue to support our work, and we can generate our own income through subscriptions and a third flow of funds.

Literatuurlijst

Actieprogramma Kansrijke Start / Ministerie van Volksgezondheid, Welvaart en Sport. – september 2018

Bibliotheekconvenant 2020 – 2023 : convenant houdende afspraken over de bijdrage van de bibliotheekvoorziening in Nederland aan maatschappelijke opgaven. – september 2020

Coalitieakkoord Dantumadiel 2022 – 2026 / Gemeente Dantumadiel. – april 2022

Ferbûn mei de Mienskip : Noardeast-Fryslân 2022-2026 : lokaal akkoord van FNP, SIN en Gemeentebelangen (GNBF)

'Help, waar gáát dit over...' : aannames over laaggeletterdheid in Fryslân tegen het licht / Fries Sociaal Planbureau. – oktober 2020

Hoger bereik : bereik van de doelgroep : inspiratiedocument om het bereik van de doelgroep NT1 en NT2 te verhogen / Cubiss Brabant. – april 2022

Hoofdlijnen beleid voor digitalisering : brief / van de Staatsecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Minister van Economische Zaken en Klimaat, Minister van Justitie en Veiligheid, Minister voor Rechtsbescherming. – Tweede Kamer, vergaderjaar 2021–2022, kamerstuk 26 643, nr. 842, 8 maart 2022

Masterplan basisvaardigheden : brief / Minister van OCW. - Dennis Wiersma. – Tweede kamer, vergaderjaar 2021 – 2022, 12 mei 2022

Netwerkagenda Openbare bibliotheek voorzieningen 2021-2023 / KB (Koninklijke bibliotheek), SPN (Samenwerkende provinciale ondersteuningsinstellingen Nederland), VOB (Vereniging Openbare Bibliotheken). - 2021

ontdekdebieb.nl